

Eesti Jahimeeste Selts

Jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlemine ja pikendamine

ABISTAV JUHENDMATERJAL TAOTLEJALE

Märts 2021

Käsitletud teemad:

1. Mõisted - jahimaa, jahipiirkond ja jahipiirkonna kasutusõigus	3
2. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse pikendamine	4
2.1. <i>Jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse pikendamise eeldused</i>	
2.2. <i>Mida silmas pidada taotluse esitamisel</i>	
2.3. <i>Korduma kippuvad küsimused jahipiirkonna kasutusõiguse loa osas</i>	
3. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa (uuesti) taotlemine	10
3.1. <i>Jahipiirkonna kasutusõiguse loa saamise tingimused</i>	
3.2. <i>Jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlus</i>	
3.3. <i>Jahipiirkonna kasutusõiguse loa andmed</i>	
4. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse muutmine, kehtetus ja lõppemine	12
4.1. <i>Jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutmine</i>	
4.2. <i>Jahipiirkonna kasutusõiguse loa automaatne kehtetus</i>	
4.3. <i>Jahipiirkonna kasutusõiguse luba tunnistatakse kehtetuks</i>	

1. Mõisted - jahimaa, jahipiirkond ja jahipiirkonna kasutusõigus.

Jahimaa

Jahti on lubatud pidada üksnes jahimaal, mis on jahiuluki vabaks elamiseks sobiv ja jahipidamiseks kasutatav ala. Jahimaa hulka ei arvata planeeringuga määratud linna, alevi ja aleviku ning küla selgelt piiritletav kompaktsed asustusega alad (ehk tiheasustusalad), puhke- ja virgustusala ja kaitseala võõndid, kus jahipidamine on õigusaktiga keelatud.

Jahipiirkonnad

Jahimaa omakorda on jagatud jahipiirkondadeks, mis on suurulukijahi pidamiseks moodustatud ala, mille jahimaa pindala ühes ringi piiris on vähemalt 5000 hektarit. Erandina võib see väikesaarel olla ka väiksem kui saar ise ei ole liidetud mõne teise jahipiirkonnaga. Täna on Eestis ca. 331 jahipiirkonda pindalaga 4 243 288 ha ehk 42 432 km².

Jahipiirkonnad moodustab keskkonnaameti peadirektor käskkirjaga. Käskkirjas kinnitatakse ka jahipiirkonna kaart, nimetus, pindala ja piirikirjeldus.

Jahipiirkonna kasutamine

Jahipiirkonna kasutusõigus on õigus korraldada jahipiirkonnas jahti nii suur- kui väikeulukitele ja teha jahiulukite seiret seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud alustel ja korras.

Jahipiirkonna kasutamine käib jahipiirkonna kasutusõiguse loa alusel ning see annab õiguse korraldada jahipiirkonnas jahti ja teha jahiulukite seiret vastavalt jahiseaduses ja teistes õigusaktides sätestatule. Luba antakse 10-ks aastaks. Valdav osa täna kehtivaid lube aeguvad 2023. aastal.

Jahipiirkonna kasutusõiguse loa saamine

Jahipiirkonna kasutusõiguse luba on õigus saada:

- Eestis registreeritud juriidilisel isikul (MTÜ, SA, äriühing jms);
- riigiasutusel.

Jahipiirkonna kasutusõiguse loa annab Keskkonnaamet tingimusel, et:

- loa taotlejal on samas jahipiirkonnas kinnisasi; või
- vähemalt ühe samas jahipiirkonnas kinnisasja omava maaomanikuga kirjalik kokkulepe (leping) jahindustegevuse korraldamiseks tema kinnisasjal;
- ja
- loa taotlejal puuduvad tõendatud jahindusnõuete rikkumised.

Jahipiirkonna kasutusõiguse luba sisaldab:

- 1) jahipiirkonna kasutaja nimi, registrikood, asukoha- ja kontaktandmed;
- 2) loa kehtivuse algus- ja lõpptähtaeg;
- 3) seadusest või kaitstava loodusobjekti kaitse-eeskirjast tulenevad piirangud ja tingimused;
- 4) jahiulukite seire korraldamise kohustus;
- 5) jahiulukite teadusuuringute korraldamisega seotud piirangud ja tingimused.
- 6) juurde lisatakse jahipiirkonna piirikirjeldus ja kaart.

Jahipiirkonnad on leitavad [Keskkonnaregistris](#).

2. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse pikendamine

Valdavalt on täna aktuaalne kehtivate kasutusõiguse lubade pikendamine, st **praegused jahindusorganisatsioonid, kellel luba juba on, ei pea jahiseaduse § 18 lõike 1 järgi esitama taotlust uueks loaks, vaid seadus võimaldab loa pikendamist.**

Algses jahiseaduse eelnõus olid jahipiirkonna kasutusõiguse load tähtajatud¹, kuid Riigikogu II. Lugemisel tehtud ettepaneku kohaselt muudeti need tähtajaliseks, nähes ette nende pikendamise menetluse iga 10. aasta tagant. Muudatusettepaneku seletuskirja kohaselt:² „tähtajatu luba ei motiveeri jahipiirkonna kasutajaid piisavalt arvestama maaomanikega, jne)/-- -, leiti, et loa tähtajatus tuleb muuta tähtajaliseks. Antud muudatusettepaneku kohaselt antakse jahipiirkonna kasutusõiguse luba kümneks aastaks ning loa kehtivuse pikendamine toimub jahindusnõukogu asjakohase seisukoha alusel“.

Sõltuvalt või sõltumata riigikogu liikmete tahtest tingib jahiseaduse 2. peatüki sõnastus jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse pikendamise kahes etapis. Kõigepealt jahindusnõukogu etapp ja seejärel Keskkonnaameti etapp seetõttu, et seadus annab jahindusnõukogule õiguse teostada avalikku võimu, ehk jätta jahiselts loast ilma.

2.1. Jahiseaduse kohaselt pikendatakse jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivust järgmiseks kümneks aastaks, kui jahipiirkonna senine kasutaja täidab kokku 6 eeldust.

Kõik kolm vormilist eeldust:

- 1) esitab jahipiirkonna kasutusõiguse loa andjale (Keskkonnaamet) taotluse kasutusõiguse pikendamiseks (JahiS § 18 lg 1);
- 2) esitab taotluse kuus kuud enne jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse lõppemist (JahiS § 18 lg 1);
- 3) saab ja lisab taotlusele tööpiirkonna jahindusnõukogu seisukoha koos heakskiiduga (JahiS § 18 lg 1 ja 2 p 2), jahindusnõukokku tasub taotluse esitada hiljemalt 12 kuud enne loa kehtivuse lõppu;

Ja kolm sisulist alaeeldust:

- 4) on täitnud jahipiirkonna kasutusõiguse loas sätestatud nõuded (seire, jahiseaduse nõuded, teadusuuringute nõuded) (JahiS § 18 lg 2 p 3);
- 5) on kinnistu omanik või omab vähemalt ühe kinnisasja maaomanikuga lepingut samas jahipiirkonnas jahindustegevuse korraldamiseks tema kinnisasjal (kontrolliõiguse tagab 51% jahipiirkonna jahimaa kinnisasjadest) (JahiS § 14 lg 5);
- 6) ei oma karistust jahiseaduse või selle alusel kehtestatud õigusakti nõuete rikkumise eest (JahiS § 20 lg 2 p 7).

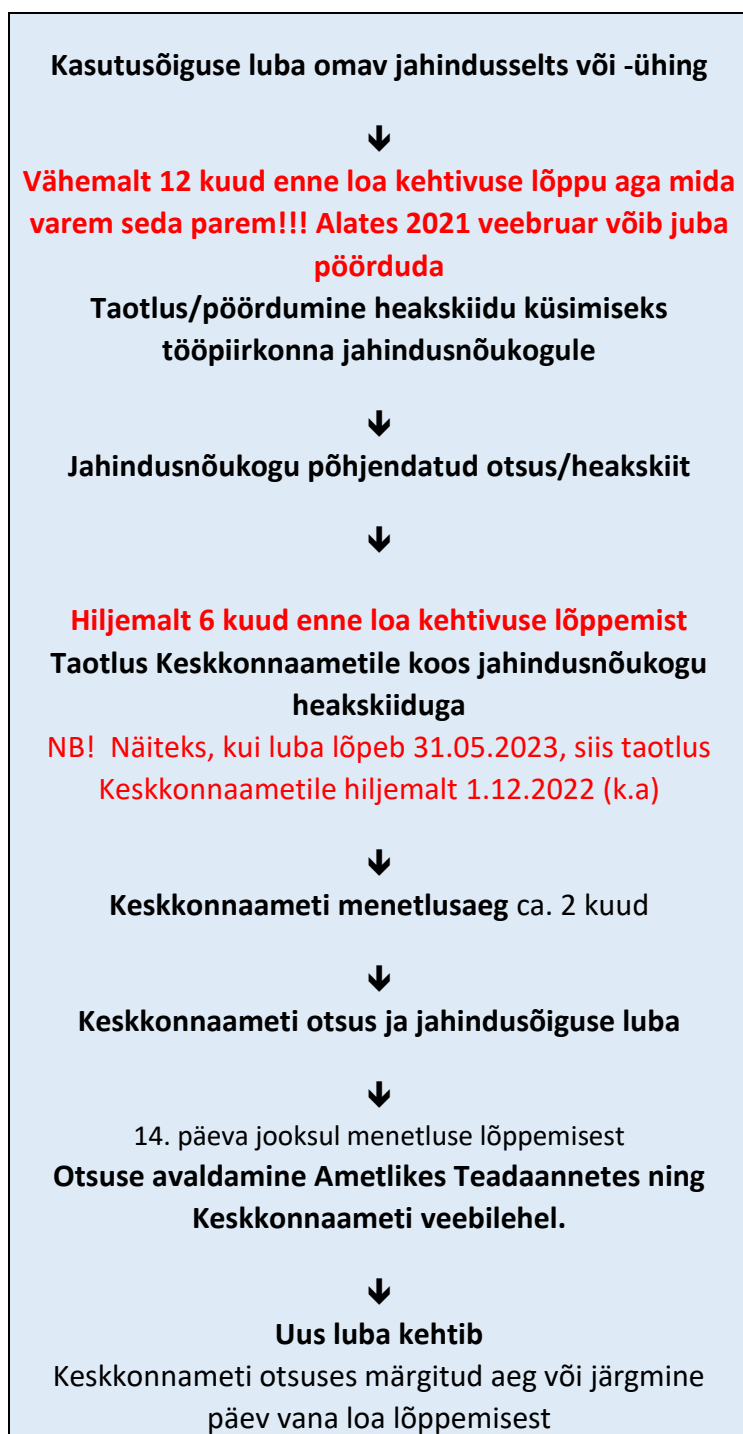
NB! Kuna tööpiirkonna jahindusnõukogu heakskiit on seaduse järgi loa saamise üks eeldusi, siis sisuliselt on seadus jahindusnõukogule andnud õiguse öelda „EI!“, mis välistab taotleja edasised võimalused Keskkonnaametis loa pikendamiseks. Seega teeb jahindusnõukogu esmase haldusotsuse³, ehk jahindusnõukogu ei saa anda arvamust suvaliselt, vaid see peab tuginema faktidele ja olema põhjendatud! Jahindusnõukogu kannab oma otsuse eest vastutust, kuivõrd heakskiidu mittedaamine on vaidlustatav! (vt

¹ Vt. jahiseadus 351 SE: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/f48b8e85-78e0-4cc3-98e4-20656125fccf>

² Vt. jahiseadus 351 SE II muudatusettepaneku seletuskiri lk 3: <https://www.riigikogu.ee/download/5d486dff-ff40-4598-bec3-d5fa7639e6d0>

³ Vt. HMS § 52 lg 1 p 2 ja nt. Riigikohtu lahendid nr. 3-18-1273/27 ja 3-3-1-52-11.

Kasutusõiguse loa pikendamise etapid

2.2. Mida silmas pidada taotluse esitamisel?

Jahiseaduse § 18 lg 2 järgi jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivust ei pikendata, kui:

1) loa taotleja on teadlikult esitanud valeandmeid;

Peetakse silmas tahtlikku andmetega manipuleerimist või võltsimist, mitte kogemata vormilistes andmetes eksimist. Kui Taotluse menetlemisel loa andja poolt (Keskkonnaamet) selgub, et osa andmeid on puudu, või on nendega muu probleem, peab loa anda andma aja puuduste kõrvaldamiseks. Selline kohustus tuleneb haldusmenetluse seadusest (lühend HMS).

2) jahindusnõukogu ei ole toetanud loa kehtivuse pikendamist;

Kuna jahindusnõukogu toetus on seaduse järgi loa saamise üks eeldusi, siis sisuliselt teeb jahindusnõukogu haldusotsuse, millel on mittetoetamise korral taotleja jaoks haldusõiguslikud tagajärjed (ei saa kasutusõiguse luba pikendada). See tähendab, et jahindusnõukogu peab otsust tehes arvestama haldusmenetluse nõuetega. Eelkõige HMS § 56 nõudega teha (anda) proportsionaalne, kaalutletud ja põhjendatud loogiliselt järgitav otsus (heakskiit), aga täitma ka ärakuulamise nõudeid. Näiteks ei saa jahindusnõukogu jätta kasutusõiguse pikendamise taotlust toetamata ilma objektiivse tõendatava põhjuseta (jahipiirkonna kasutajad ei meeldi, ei tunne neid hästi vms ebasobiv põhjus).

Üheks selliseks aluseks, mille tõttu saab jahindusnõukogu jätta loa kehtivuse pikendamata, on piisavate lepingute puudumine kinnisasja omanikega kinnisasjal jahipidamiseks. EJS soovib jälgida, et kinnisasjal jahipidamiseks oleks kinnisasja omanikuga sõlmitud leping. Jahipiirkonna kasutusõiguse luba antakse tingimusel, et loa taotlejal on samas jahipiirkonnas kinnisasi või vähemalt ühe samas jahipiirkonnas kinnisasja omava maaomanikuga kirjalik kokkulepe jahindustegevuse korraldamiseks tema kinnisasjal. Riigimaa jahindusliku kasutamise leping sõlmitakse riigimaa valitseja määratud isikuga. Kohustused on just seotud kasutusõiguse loaga.

Teiseks aluseks on kasutusloa nõuete rikkumine. Jahipiirkonna kasutusõiguse luba sisaldab endas

- 1) jahipiirkonna kasutaja nimi, registrikood, asukoha- ja kontaktandmed;
- 2) loa kehtivuse algus- ja lõpptähtaeg;
- 3) seadusest või kaitstava loodusobjekti kaitse-eeskirjast tulenevad piirangud ja tingimused;
- 4) jahiulukite seire korraldamise kohustus;
- 5) jahiulukite teadusuuringute korraldamisega seotud piirangud ja tingimused.

Kolmandaks aluseks võivad olla muud jahiseaduse, aga ka mittetulundusühingu seaduses, sihtasutuse seaduses jt seaduses toodud või maksunõuete rikkumised, mille osas on algatatud rikkumis- või süüteomenetlus ning vastav otsus on jõustunud (ehk rikkumine on viidatav ja tõendatav).

3) jahipiirkonna kasutaja ei ole täitnud jahipiirkonna kasutusõiguse loas sätestatud kohustusi.

Alused on eelmistes punktides tooduga klappivad. Erisus on see, et kui jahindusnõukogu saab oma seisukohas viidata pigem talle teadaolevatele rikkumistele, siis Keskkonnaametil on täielik ülevaade võimalike nõuete täitmisest või mittetäitmisest. Eelkõige peetakse silmas Jahiseaduse § 14 lõike 7 punkte 3 kuni 5 täitmist:

- 3) seadusest või kaitstava loodusobjekti kaitse-eeskirjast tulenevad piirangud ja tingimused;

- 4) jahilukite seire korraldamise kohustus;
- 5) jahilukite teadusuuringute korraldamisega seotud piirangud ja tingimused.

Taaskord saab ka Keskkonnaamet tugineda ainult tõendatud ja jõustunud rikkumismenetluse otsustele. Kokkuvõttes saab Keskkonnaamet keelduda jahipiirkonna kasutusõiguse loa pikendamisest samadel alustel, kui saaks keeldud loa andmisest, ehk:

- 1) jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlejal on karistatus jahindusalase õigusakti nõude rikkumise eest;
- 2) loa taotleja ei vasta käesoleva seaduse § 14 lõigetes 2 ja 5 sätestatud nõuetele;
- 3) loa taotleja on teadlikult esitanud valeandmeid;

Kokkuvõtvalt meelepea, et loa kehtivuse pikendamine õnnestuks:

- 👉 **Alusta juba täna läbirääkimisi maaomanikega ja esita esimesel võimalusel taotlus piirkonna jahindusnõukogule. Seejärel hiljemalt 6. kuud enne loa lõppu Keskkonnaametile.**
- 👉 **Taga maaomanikega võimalikult rohkete lepingute olemasolu.**
- 👉 **Jäta meelde, et jahindusnõukogu peab taotluse heaks kiitma. Mitteheakskiitev otsus ei saa olla suvaline, vaid peab olema põhjendatud ja viitama faktidele. Meelevaldse otsuse korral vaidlusta!**
- 👉 **Välidi rikkumismenetlusi ja karistusi liikmete suhtes;**
- 👉 **Täida kasutusõiguse loas pandud muud kohustused.**

2.3. Korduma kippuvad küsimused jahipiirkonna kasutusõiguse loa osas

1) Kas seadus kohustab jahiseltsi, kellel täna luba on olemas, seda nullist uuesti taotlema või saab olemasolevat pikendada?

Jahiseaduse § 18 lõike 1 kohaselt jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivust pikendatakse järgmiseks kümneks aastaks, kui jahipiirkonna senine kasutaja on esitanud kuus kuud enne jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse lõppemist jahipiirkonna kasutusõiguse loa andjale vastava taotluse koos jahindusnõukogu seisukohaga.

Seega reguleerib seaduse § 18 erinevalt olukord, kus kehtiv luba on olemas andes eelisvõimaluse pikendamisele ehkki osa jahindusnõukogu ja teisi liikmeid võivad kõnekeeles kasutada sõna „loa taotlemise“ sõnastust. Kindlasti tuleks levitada pikendamise sõnastust (vt ka punkti 2.2 lk 3).

2) Millal tingib avalik huvi jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutuse ?

Jahis § 19 punkt 2 sätestab, et jahipiirkonna kasutusõiguse luba muudetakse, kui jahipiirkonna kasutusõiguse loas esitatud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud ja avalik huvi jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutmiseks kaalub üles isiku usalduse;

Seaduse seletuskirja kohaselt peetakse silmas olukordi, kus õigusnormid muutuvad ja selle tõttu peab haldusorgan asuma kaaluma, kas see tingib ka jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutuse.

Eelnõu sõnastus annab haldusorganile võimaluse kaaluda, kas avalik huvi loa muutmiseks kaalub üles isiku usalduse, seega peab haldusorgan teostama kaalutlusõigust loa muutmiseks

ning ei pea igal juhul, kui õigusnorm on muutunud, asuma luba muutma, sest selline muutmine võib olla loa omaja jaoks õiguselgusetu ja pigem eksitav. Näiteks juhtudel, kui muutub loa vorm või loa saaja kontaktisikute regulatsioon või loa aluseks olevate õigusnormide sisuline muutmine ei ole antud loa kontekstis nii kaalukas, ei pruugi juba kehtiva jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutmine olla vajalik, kuna nimetatud juhtumitel tõenäoliselt avalik huvi loa muutmiseks ei kaalu üles isiku usaldust loa väljaantud kujul kehtima jäämise suhtes.⁴

3) Kas üks piirkonna suurtalunik või kaks on avalik huvi?

Ei, vähemalt mitte JahiS § 19 p 2 mõttes. Avalik huvi on täpselt defineerimata õigusmõiste, kuid üldjuhul sisustatakse seda kogukonna huvidest lähtuvalt. Kui taluniku, suurusest sõltumata, huvid lähtuvad peamiselt tema enda vajadustest, ei saa seda lugeda avalikuks huviks.

4) Kas loa muutmise taotlus võib tulla ka 6 kuud enne pikendamist?

Jah, loa muutmine vajaduse võib tingida § 19 toodud asjaolu igal ajahetkel. Soovitatav on loa taotlemise pikendamist või selle puudumisel taotlemist alustada esimesel võimalusel. Keskkonnaameti poole pöördumiseks tuleb saada jahindusnõukogult nõusolek.

5) Mis tingimustel võiks jahindusnõukogus esindajad nõustuda pikendamisega?

Jahindusnõukogu, mis koosneb mitmete huvigruppide esindajatest, peab kõigele vaatamata tegema põhjendatud ja tasakaalustatud otsuse. Nõusoleku peaks igal juhul saama, kui 51% eramaade omanikest on nõus oma maade jahindusliku kasutusse andmisele jahipiirkonna senisele kasutajale, puuduvad rikkumised ja täidetud on ka muud kasutusõiguse loas toodud kohustused. Vt ka punkti 2.2 lk 4.

6) Kas seadus näeb jahindusalaste rikkumiste osas ette nulltolerantsi?

Sõltub olukorrast. Jahiseadus eristab olukorda, kus luba taotletakse ja olukordi, millal võib loa kehtetuks tunnistada.

Loa taotlemisel kehtib seaduse § 17 lõike 2 punkti 1 järgi nulltolerants. Loa andja keeldub jahipiirkonna kasutusõiguse loa andmisest, kui jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlejal on karistatus jahindusalase õigusakti nõude rikkumise eest. See tähendab, et ka pikendamisel peab arvestama, et jõustunud rikkumisi ei oleks.

Seaduse § 20 lg 2 p 7 kohaselt juba kehtiva olukorra puhul on tolereeritud kuni üks rikkumine. Jahipiirkonna kasutusõiguse luba tunnistatakse kehtetuks, kui jahipiirkonna kasutajal on rohkem kui üks karistatus käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusakti nõuete rikkumise eest.

7) Kas uus kasutusõiguse luba hakkab kehtima pikendamise hetkest või selle lõppemisest nt 2023. a?

Jahiseadus seda selgelt ei sätesta. Küll, aga viitab jahiseadus, et loa kehtivuse aeg on kindel ajavahemik (10 aastat) ja loa kehtivuse algus- ja lõpptähtaeg märgitakse jahipiirkonna kasutusõiguse loale. Haldusmenetluse seaduse põhimõtete kohaselt saabub kindlaks määratud tähtaja lõppeb tähtaja viimasel päeval (HMS § 33 lg 2). Seega, kui Keskkonnaamet oma otsuses ei märgi teisiti, hakkab kasutusõiguse loa pikendamise tähtaeg (ehk uus luba) kehtima hetkest, kui vana luba kaotab kehtivuse. Näitena, kuna valdav enamik lube kaotab Keskkonnaregistri andmetel kehtivuse 31.05.2023⁵, st. alates 1.06.2023 vana luba enam ei kehti, siis uus pikendatud menetlusega saadud luba hakkaks kehtima 1.06.2023.

⁴ Vt. jahiseadus 351 SE II muudatusettepaneku seletuskiri lk 4: <https://www.riigikogu.ee/download/5d486dff-ff40-4598-bec3-d5fa7639e6d0>

⁵ Vt. veebis: https://eteenus.keskkonnaamet.ee/?page=eklis_search&tid=6819082&u=20201116131739

8) Kuidas arvestada täpsemalt kuute kuud loa lõppemisest, et esitada taotlus Keskkonnaametile tähtaegselt?

Kuus kuud on miinimumaeg. Soovitatav on seda teha esimesel võimalusel, kui olete jahindusnõukogust heakskiidu saanud. Taotlus Keskkonnaametile tuleb esitada kuus kuud enne tähtaja lõppu, ehk 31.05.2023 tähtaja näitel hiljemalt 1.12.2022 (kaasa arvatud). Tähtaja arvestamisel on abiks näiteks selline [veebiportaal Time and Date](#).

3. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa (uuesti) taotlemine

Jahiseaduse § 14 järgi antakse jahipiirkonna kasutusõigus jahipiirkonna kasutusõiguse loaga. Jahipiirkonna kasutusõiguse loaga antakse õigus jahipiirkonna kasutamiseks, sh õigus küttida suur- ja väikeulukeid ning kohustus teostada jahiulukite seiret. Jahiseaduse seletuskirja⁶ kohaselt jäi jahipiirkondade kasutusõigus samaks, st see õigus on praegustel jahindusorganisatsioonidel. Jahipiirkonna kasutusõigus muutub, kui jahipiirkonna kasutaja sellest loobub või seda nõuavad piirkonnas asuvad maaomanikud seaduses toodud alustel. Senisest kasutajast vabaks jäänud või uue moodustatud jahipiirkonna kasutusõiguse loa saab juriidiline isik, kes omab suuremas ulatuses kokkuleppeid piirkonna maaomanikega.

Seetõttu ei peagi juba lubavad omavad jahiseltsid luba uuesti taotlema, vaid seadus annab õiguse seda luba pikendada. **Kui aga luba on muutunud kehtetuks või pikendamine ei õnnestu ja loa kehtivuse tähtaja möödub, tuleb taotleda jahipiirkonna kasutusõiguse luba uuesti.** Jahipiirkonna kasutusõiguse loa annab kümneks aastaks ja lubade üle peab arvestust Keskkonnaamet.

3.1. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa saamise tingimused

Jahipiirkonna kasutusõiguse luba on õigus saada:

- 1) Eestis registreeritud juriidilisel isikul;
- 2) riigiasutusel.

Jahipiirkonna kasutusõiguse luba antakse tingimusel, et:

- 1) loa taotlejal on samas jahipiirkonnas kinnisasi või vähemalt ühe samas jahipiirkonnas kinnisasja omava maaomanikuga kirjalik kokkulepe jahindustegevuse korraldamiseks tema kinnisasjal;
- 2) jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlejat ei ole karistatud jahindusala seaduse rikkumise eest;
- 3) taotletav jahipiirkond on vaba, ehk ei ole juba kasutusel;
- 4) taotleja ei manipuleeri tahtlikult andmetega.

NB! Nõuded uuele jahipiirkonna kasutusõiguse loa saamiseks on sarnased alustele, mis on vajalikud ka olemasoleva loa pikendamisele. Otsesõnu ei maini seadus küll jahindusnõukogu heakskiitu, kuid eeldused loa saamiseks ja jahindusnõukogult pikendmaise korral heakskiidu saamiseks on sisuliselt samad.

Võrreldes varem kehtinud jahiseadusega, ei anna kehtiv seadus enam füüsilisele isikule õigust saada jahipiirkonna kasutusõiguse luba. Selle peamiseks põhjuseks on soov säilitada traditsioonilist jahipiirkonna ühist majandamist ja suurulukite ühisjahti ning tagada jahipidamisvõimalus võimalikult paljudele jahimeestele. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlemise menetlus peab olema avalik, kuna jahipiirkonnad hõlmavad suuri alasid ning eri osalistel võivad olla jahipiirkonna kasutajate suhtes erinevad ootused. Menetluse käigus teavitatakse maaomanikke, on ette nähtud ka ettepanekute esitamise võimalus ning nii taotluse kui ka loa andmise või sellest keeldumise otsuse avalikustamine.

⁶ Vt. jahiseadus 351 SE, lk 8: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/f48b8e85-78e0-4cc3-98e4-20656125f6cf>

Kui ühe ja sama jahipiirkonna kasutusõiguse saamiseks on esitatud kaks või enam taotlust ja kõik taotlejad ei nõustu nendele ühise kasutusõiguse andmisega, eelistatakse taotlejat, kellel on jahipiirkonna piires suurema pindala ulatuses kokkulepe maaomanikega jahipidamise korraldamiseks nende kinnisasjadel.

3.2. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlus

Jahiseaduse § 15 kohaselt peab loa andjale (Keskkonnaametile) esitatav kirjalik taotlus sisaldama:

- 1) taotleja nime, registrikoodi, asukoha- ja kontaktandmeid;
- 2) taotletava jahipiirkonna nimetust;
- 3) jahipiirkonna kasutusõiguse loa kättetoimetamise soovitud viisi ning kättetoimetamiseks vajalikke kontaktandmeid;
- 4) taotluse esitamise kuupäeva ja taotleja esindaja allkirja.
- 5) Taotlusele lisatakse taotleja selles jahipiirkonnas asuva kinnisasja andmed

Kui kinnisasja jahipiirkonnas ei ole, tuleks lisada andmed maaomanikega kirjaliku kokkuleppe kohta, mis võimaldab samuti piirkonnas jahti pidada. Kokkulepete nimekiri, mis peab sisaldama andmeid:

- 1) taotleja nime, registrikoodi, asukoha- ja kontaktandmeid;
- 2) maaomaniku nime, isiku- või registrikoodi, kontaktandmeid, katastriüksuse numbrit ja pindala;
- 3) maaomaniku nõusoleku andmise kuupäeva ja maaomaniku allkirja.

Taotlusi võetakse vastu 30 päeva jooksul jahipiirkonda moodustava otsuse jõustumisest või jahiseaduse § 20 lõikes 4 sätestatud teate avaldamisest arvates.

Jahiseaduse § 20 lõike 4 kohaselt jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse lõppemise või loa kehtetuks tunnistamise kohta avaldab loa andja teate väljaandes [Ametlikud Teadaanded](#) ning vähemalt ühes üleriigilise levikuga ajalehes või kohalikus ajalehes. Loa kehtivuse lõppemise või kehtetuks tunnistamise teates avaldatakse muu hulgas teave vabanenud jahipiirkonna kasutusõiguse saamise taotluse esitamise võimaluste kohta. Kui kasutusõiguse loa taotlus vastab nõuetele, algatab loa andja loa andmise menetluse ja teatab sellest taotlejale posti teel või elektrooniliselt seitsme päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates.

Jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotluse esitamisel tuleb tasuda ka riigilõivu [riigilõivuseaduses](#) sätestatud määra järgi. Juhendi valmimise on riigilõiv 100 eurot (RLS § 129 lg 3).

3.3. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa andmed

Jahipiirkonna kasutusõiguse loale kantakse:

- 1) jahipiirkonna kasutaja nimi, registrikood, asukoha- ja kontaktandmed;
- 2) loa kehtivuse algus- ja lõpptähtaeg;
- 3) seadusest või kaitstava loodusobjekti kaitse-eeskirjast tulenevad piirangud ja tingimused;
- 4) jahiulukite seire korraldamise kohustus;
- 5) jahiulukite teadusuuringute korraldamisega seotud piirangud ja tingimused.
- 6) Jahipiirkonna kasutusõiguse loale lisatakse jahipiirkonna piirikirjeldus ja kaart.

Loa vormi kehtestab minister ja luba näeb välja [selline](#).

Jahipiirkonna kasutusõiguse loa saamiseks esitatud nõuetekohase taotluse kohta avaldab loa andja 14 päeva jooksul taotluse saamise päevast arvates teadaande väljaandes [Ametlikud Teadaanded](#). Teadaandes avaldatakse taotletava jahipiirkonna nimetus ning taotleja nimi, registrikood ja asukohaandmed, kohaliku omavalitsuse üksus, mille ala jahipiirkond hõlmab,

taotlusega tutvumise võimaluse aeg ja koht ning viide ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimalusele.

4. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse muutmine, kehtetus ja lõppemine

4.1. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutmine

Jahiseaduse § 19 kohaselt muudetakse jahipiirkonna kasutusõiguse luba kolmel põhjusel:

1) jahiseaduse § 15 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed on muutunud;

Alus käsitleb kontaktandmete ja rekvisiitide muutumist. Näiteks kui muutuvad taotleja nimi, registrikoodi, asukoha- ja kontaktandmeid tuleks esitada taotlus Keskkonnaametile ka nende andmete muutmiseks kasutusõiguse loa;

2) jahipiirkonna kasutusõiguse loas esitatud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud ja avalik huvi jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutmiseks kaalub üles isiku usalduse;

Alus käsitleb olukordi, kus muutuvad jahipiirkonna kasutajast sõltumata põhjusel õigusnormid ja sellest tingituna tuleb muuta jahipiirkonna kasutusõiguse luba.

Seaduse seletuskirja kohaselt peetakse silmas olukordi, kus õigusnormid muutuvad ja selle tõttu peab haldusorgan asuma kaaluma, kas see tingib ka jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutuse.

Eelnõu sõnastus annab haldusorganile võimaluse kaaluda, kas avalik huvi loa muutmiseks kaalub üles isiku usalduse, seega peab haldusorgan teostama kaalutusõigust loa muutmiseks ning ei pea iga juhul, kui õigusnorm on muutunud, asuma luba muutma, sest selline muutmine võib olla loa omaja jaoks õigusselgusetu ja pigem eksitav. Näiteks juhtudel, kui muutub loa vorm või loa saaja kontaktisikute regulatsioon või loa aluseks olevate õigusnormide sisuline muutmine ei ole antud loa kontekstis nii kaalukas, ei pruugi juba kehtiva jahipiirkonna kasutusõiguse loa muutmine olla vajalik, kuna nimetatud juhtumitel tõenäoliselt avalik huvi loa muutmiseks ei kaalu üles isiku usaldust loa väljaantud kujul kehtima jäämise suhtes.⁷

3) loa omaja on esitanud põhjendatud taotluse loa muutmiseks.

Jahipiirkonna kasutaja ise esitab taotluse loa muutmiseks. Nt kui muutuvad kasutaja andmed, soovitakse jahimaa mahu või piiride muutmist, muudatusi jahipiirkonna kasutusõiguse kasutaja kohustustes.

4.2. Jahipiirkonna kasutusõiguse loa automaatne kehtetus

Jahiseaduse § 20 lg 1 järgi jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivus lõpeb automaatselt, kui:

1) jahipiirkonna kasutusõiguse loa saanud juriidiline isik või riigiasutus lõpeb/likvideeritakse;

2) jahipiirkonna kasutaja ise teatab kasutusõigusest loobumisest, esitades sellekohase taotluse Keskkonnaametile ja teavituse jahindusnõukogule;

⁷ Vt. jahiseadus 351 SE II muudatusettepaneku seletuskiri lk 4: <https://www.riigikogu.ee/download/5d486dff-ff40-4598-bec3-d5fa7639e6d0>

3) jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtivuse tähtaeg on möödunud.

4.3. Jahipiirkonna kasutusõiguse luba tunnistatakse kehtetuks

Jahiseaduse § 20 lg 2 järgi kasutusõiguse luba tunnistatakse (Keskkonnaameti poolt) kehtetuks, kui:

1) Loa taotlemisel on teadlikult esitatud valeandmeid. Seda sõltumata avastamise ajahetkest.

2) maaomanikud, kellele kuulub vähemalt 51 protsenti jahipiirkonna jahimaa kinnisasjadest ning vähemalt 51 protsenti jahimaa pindalast, on selleks esitanud ühise taotluse;

Selle punkti juures täpsustab seaduses, et nimetatud juhul peab taotlus sisaldama jahipiirkonna nimetust, jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamist taotleva iga maaomaniku nime, ärinime, isiku- või registrikoodi, kontaktandmeid, kinnistu numbrit ning katastriüksuse numbrit ja pindala ning iga maaomaniku allkirja ja tema nõusoleku andmise kuupäeva.

Seaduse seletuskirja kohaselt tekib maaomanikel võimalus välja vahetada senine jahipiirkonna kasutaja, kui ta ei vasta maaomanike ootustele. Selleks peavad saavutama kokkuleppe maaomanikud, kelle valduses on vähemalt 51% jahipiirkonna pindalast. Kokkulepe tuleb vormistada ühise taotlusena. Keskkonnaametil puudub siin kaalutusõigus, ta kontrollib esitatud andmeid ja kui nõutav pindala on täis, teeb otsuse. 51% määr on sündinud läbi riigikogu muudatusettepaneku konsensusena erinevate huvigruppide ning Riigikogu fraktsioonide ja liikmete seisukohtadest, mille kohaselt võetakse jahipiirkonna kasutaja väljavahetamisel arvesse nii maaomanike kasutuses oleva jahimaa pindala kui ka jahimaal olevate kinnisasjade arv.⁸

3) jahindusnõukogu on esitanud selleks põhjendatud ettepaneku;

Seaduse seletuskirja kohaselt tekib maaomanikel lisaks rahaliste nõuete esitamise õigusele ka võimalus algatada jahipiirkonna kasutaja väljavahetamine. Sellise võimaluse sissetoomine on igati põhjendatud juhul kui rahalised mõjutused ei anna maaomanikele soovitud tulemust. Sama kehtib ka jahindusnõukogule antud volitusega algatada kasutusloa lõpetamine. Jahindusnõukogu on kollektiivne organ kes otsustab piirkonna jahinduslikke küsimusi, muuseas ka suursõraliste küttimismahtu. Suursõralised on liikuvad loomad ja selle tõttu on oluline piirnevate jahipiirkondade vahelistest küttimismahtudest kinnipidamine. Kui üks jahipiirkonna kasutaja kütib suurulukeid teiste jahipiirkondade arvelt ning eirab jahindusnõukogu otsust, saab jahindusnõukogu algatada rikkuja suhtes kasutusloa kehtetuks tunnistamise.

Vabanenud jahipiirkond antakse taas kasutusse üldises korras, st jahipiirkonna kasutusõiguse loa saab isik, kes on saavutanud jahipiirkonna suurema osa ulatuses kokkuleppe maaomanikega jahipidamiseks nende kinnisasjal.

4) jahipiirkonna jahimaa jääb väiksemaks kui 5000 hektarit.

Ajutine vähenemine ei tähenda automaatselt loa kehtetuks muutumist, küll aga annab see Keskkonnaametile aluse algatada menetlus.

5) jahipiirkond jaotatakse jahipiirkonna kasutaja enda soovil.

6) jahipiirkonna kasutaja ei täida jahipiirkonna kasutusõiguse loa kohustusi.

Kohustuste mittetäitmine selgitatakse välja menetluse käigus, kindlasti ei tähenda iga väiksem kõrvalekalle koheselt, et kohustus on täitmata.

⁸ Vt. jahiseadus 351 SE II muudatusettepaneku seletuskiri lk 4: <https://www.riigikogu.ee/download/5d486dff-ff40-4598-bec3-d5fa7639e6d0>

7) jahipiirkonna kasutajal on rohkem kui üks karistatus käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusakti nõuete rikkumise eest.

Arvesse lähevad siiski jõustunud karistusotsused. Ühtlasi peab arvestama, et ka üks karistus võib osutuda probleemiks uue loa taotlemisel või olemasoleva loa pikendamiseks, kuna seaduse § 17 lõike 2 punkti 1 järgi loa andja keeldub jahipiirkonna kasutusõiguse loa andmisest, kui jahipiirkonna kasutusõiguse loa taotlejal on karistatus jahindusalse õigusakti nõude rikkumise eest.